

je to nekaj lepega in vzvišenega, nekaj, kar je vredno več od drugih kmečkih opravil.

Če ostanemo pri literarnem besedovanju, je čebelarjenje lahko – in ne samo lahko, ampak celo nujno – tudi povsem **prozaično opravilo**. Kot trgovina, kot posel ali poslovno opravilo. Predstavljam si, da morajo tako gledati na čebelarstvo (in tudi gledajo) predvsem »veliki« čebelarji po svetu, ti pa bodo v kongresnih dneh naši gostje. Njih najbrž zanima predvsem, kaj se izplača. Saj je tudi dopotovati tako od daleč k nam že kar čeden »posel«, ki po navadi ni za amaterske poetično-romantične čebelarje ljubitelje in zanesenjake. Kajti pri nas je še kar nekaj čebelarjev, ki jih skrbi, kako bodo s svojo nizko plačo lahko vzdrževali tudi svoje čebele, ne pa, kaj bodo od njih iztržili ...

Žal, pa je čebelarjenje za nas tudi **drama in ce-**

lo tragedija, zlasti če čebele izgubimo zaradi našega pomanjkljivega znanja, bolezni ali nesreče. Pa tudi tedaj, kadar se pojavijo leta brez paše ... Kakšen obup in žalost! In kakšna odločnost, da se ne damo, da bomo začeli znova in znova, če bi bilo to potrebno!

Kratek odgovor na uvodno vprašanje o ljubiteljskem čebelarjenju kot slovenskem čebelarskem fenomenu je po vsem povedanem po mojem ta, da sta vzrok za to dva dejavnika: posebne pašne razmere in poseben značaj Slovencev.

Morda je to skoraj vse, kar bi bilo treba povedati o tej temi, čeprav bi o tem lahko razpredali brez konca in kraja. Skratka, kot pri vsaki čebelarski debati. Pričakujem, da bomo o tem še več slišali na kongresu in brali v našem glasilu.

B

Bolezni čebel

Doc. dr. ALEŠ GREGORC

ČEBELARSTVO NA VETERINARSKI FAKULTETI V LJUBLJANI

(Nadaljevanje)

Razvojne in strokovne naloge

Za potrebe Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, predvsem pa za Veterinarsko upravo Republike Slovenije, izvajata Veterinarska fakulteta in Nacionalni veterinarski inštitut (VF-NVI) na področju čebelarstva oz. na ožjem področju bolezni čebel **razvojne in strokovne naloge**.

Razvojne naloge temeljijo na raziskovalnem delu, ki je namenjeno takojšnji uporabi v čebelarstvu. Razvojno-raziskovalno delo na VF-NVI poteka v okviru »**laboratorija za zdravstveno varstvo čebel**«. V minulih letih je bila naša pozornost usmerjena predvsem v ugotavljanje in preizkušanje različnih metod zatiranja varoe ter v ugotavljanje učinkovitosti in razvoja odpornosti varoe na različna kemična sredstva. Pomembnejša področja dela so še klinično testiranje in preizkušanje preventivnih metod in tehnik zatiranja čebeljih bolezni, testiranje in preizkušanje zdravljenja bolezni ter ugotavljanje delovanja toksičnih substanc na čebele in pojavljanje le-teh v pridelkih. O rezultatih razvojnih raziskav redno poročamo Veterinarski upravi RS, objavljamo jih v strokovni periodiki, z njimi pa na različnih predavanjih seznanjamo tudi čebelarje. Poleg tega v ok-

viru laboratorija sodelujemo tudi pri strokovnih nalogah v čebelarstvu, povezanih s problematiko bolezni čebel. Pomembno je tudi sodelovanje pri pripravi zakonov in pravilnikov na področju bolezni čebel in kakovosti čebeljih pridelkov, prav tako pa tudi sodelovanje z Veterinarsko upravo, Ministrstvom za kmetijstvo ter s čebelarskimi organizacijami in društvi pri pripravi programov ter izvajanju zdravstvenega varstva čebel.

Strokovno delo, ki ga opravljamo na VF-NVI je zelo raznoliko, saj se področje bolezni čebel vključuje v večino čebelarskih področij. Na različnih področjih, predvsem pa pri **svetovanju v čebelarstvu**, pripravi **programa** zdravstvenega varstva, **diagnostiki** bolezni, sodelovanju s **čebelarsko organizacijo in Veterinarsko upravo**, delujejo naši sodelavci v regionalnih enotah VF-NVI.

Področje razvojnih raziskav v čebelarstvu, predvsem pa bolezni, je tako rekoč po vsem svetu odvisno od državnih subvencij. Zavedajo se, da ima čebelarstvo v kmetijstvu veliko večji pomen, kot ga je mogoče ovrednotiti s čebeljimi pridelki. Temelj razvoja pa so sodobno opremljeni in ustrezno kadrovske zasedeni znanstveni in razvojno-raziskovalni **laboratoriji**. Različne

svetovalne službe so navadno organizirane zelo racionalno in so nekakšna nadgradnja razvojnega dela v laboratorijih, saj omogočajo optimalen prenos tehnologij v čebelarstvo, pomagajo čebelarjem na terenu in posredujejo povratne informacije o zdravstveni problematiki in epizootiološkem stanju. Za potrebe čebelarstva v Sloveniji bomo v prihodnje potrebovali vrhunski razvojno-raziskovalni laboratorij, v katerem bo mogoče izmed številnih raziskav, ki potekajo v svetu, strokovno opravljati vsaj tiste raziskave, ki so za slovensko čebelarstvo nujne.

Obiski

V okviru dvostranskega projekta Slovenija – Grčija se je od 25. avgusta do 1. septembra 2002 na obisku na **Veterinarski fakulteti** v Ljubljani mudil prof. dr. George Theophilidis, avtor tega prispevka pa je bil od 9. do 20. septembra 2002 na obisku na **Aristotle University of Thessaloniki** (Solun) v Grčiji.

Raziskovalno delo v okviru obeh obiskov je potekalo v okviru projekta, s katerim smo pri *Apis mellifera carnica* in *Apis mellifera macedonica* skušali ugotoviti morfološke strukture, ki vplivajo na dovzetnost za povzročitelja **pršičavosti**, *Acarapis woodi*.

Na Grškem **čebelarstem inštitutu** (Hellenic Institute of Apiculture) sem se seznanil z raziskavami, ki jih izvajajo na področju biologije in patologije čebel, ter s problematiko bolezni čebel v Grčiji.

O rezultatih raziskave ki je potekala v okviru projekta, smo poročali tudi na 6. evropski konferenci o čebelah, ki so jo v organizaciji »International Bee Research Association« pripravili julija 2002 v Cardiffu v Veliki Britaniji. Predstavili smo tudi naše raziskave na področju **alternativnega zatiranja varoe** (*Bees without frontiers. Proceedings, Cardiff: International*

Bee Research Association, 2002, str. 57–61 in 62–65).

Oktober 2002 je bil v okviru organizacije APIMONDIA v mestu Celle v Nemčiji simpozij z naslovom »**Preprečevanje ostankov v medu**«. Poglavitna tema posvetovanja je bila problematika pojavljanja ostankov različnih zdravilnih sredstev, ki jih uporabljamo v čebelarstvu. Glede na zelo žgoč problem zdravljenja bolezni čebel, ki povzročajo veliko gospodarsko škodo, se v novejšem obdobju pojavljajo ostanki zdravil v medovih, ki jih prodajajo v Evropi. (Več o vsebini te teme bomo objavili v eni prihodnjih številčk Slovenskega čebelarja.)

Predstavljene so bile smernice Evropske unije na področju higiene medu in drugih čebeljih pridelkov ter rezultati opravljenih analiz, posebna pozornost pa je bila namenjena uporabi zdravil v čebelarstvu in možnosti prodaje čebeljih pridelkov v Evropski uniji. Udeležencem simpozija so predstavili tudi nekatere programe zatiranja bolezni, ki jih izvajajo v državah Evropske unije.

Aktualne razmere v slovenskem čebelarstvu zahtevajo sprotne pripravljane in izvajanje preventivnih programov v čebelarstvu. Ti temeljijo na kakovostnih strokovnih izhodiščih, izoblikovanih na podlagi raziskav na področju patologije in ugotavljanja ostankov v čebeljih pridelkih, ter na prenosu znanj v čebelarstvo praks.

Tisk

Letu 2002 je v okviru Veterinarske fakultete izšel priročnik za veterinarje z naslovom »**Medonosna čebela in osnove čebelarjenja**«. V delu obravnavamo pomen medonosne čebele in njenih sorodnikov v naravi, zgradbo in delovanje čebeljega organizma, družine, tehnologijo čebelarjenja ter poglavja o čebeljih pridelkih.

PREDAVANJA V ČEBELARSKEM CENTRU SLOVENIJE V FEBRUARJU 2003

Čebelarje obveščamo, da bomo FEBRUARJA 2003 v Čebelarstem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici 8 za čebelarje in ljubitelje čebelarstva organizirali več predavanj.

PREDAVANJA BODO OB PETKIH:

- 7. FEBRUARJA ob 18. uri** – FRANC PANKER – čebelarški mojster, Murska Sobota
PRVA SPOMLADANSKA OPRAVILA PRI ČEBELAH
- 14. FEBRUARJA ob 18. uri** – ZORAN ZIDARIČ – čebelarški mojster, Ruše
TEHNOLOGIJA ČEBELARJENJA V NAKLADNIH (OPTIMAL) IN KIRARJEVIH PANJIIH V SREDNJEVROPSKIH POGOJIH IN KRANJSKO ČEBELJO PASMO
- 21. FEBRUARJA ob 18. uri** – JANEZ GREGORI, Kranjska Gora
MEDOVITE RASTLINE – spremljano z diapozitivi.

Vstopnina za posamezno predavanje je 500 SIT. Plačali jo boste ob vstopu v dvorano ali na blagajni ČZS, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

ČZS

